

Notat - mulighederne for at optimere området for visiteret personbefordring inden for rammerne af kommunens eksisterende kontrakter

Sagsnavn: Oplæg om mulighederne for at optimere kørselsområdet (Budget 2025-28)

Sagsnummer: 00.01.00-P20-2-25

Skrevet af: Birgitte Wendelboe

E-mail: Birgitte.Wendelboe@randers.dk

Forvaltning: Budget

Dato: 31-07-2025

Sendes til: Byrådet (som en del af budgetmaterialet 2026-2029)

Indledning

Med vedtagelsen af budget 2025-2028 blev følgende besluttet:

Kørsel - visiteret personbefordring

En del af kommunens borgere, som er visiteret til et special- eller træningstilbud, befordres til og fra disse tilbud via en af kommunens kørselsordninger. Området for visiteret personbefordring er komplekst og omfangsrigt. I årets to første kvartaler er der i Randers Kommune kørt mere end 90.000 enkeltture fordelt på mere end 1.000 borgere. Nogle borgere har få, enkeltstående kørsler, mens andre har mange, faste kørsler.

Aftalepartierne har et stort fokus på, at kørslen gennemføres så effektivt som muligt. Aftalepartierne ønsker på den baggrund, at forvaltningen udarbejder et oplæg, der beskriver mulighederne for at optimere kørselsområdet indenfor rammerne af den eksisterende kontrakt med kommunens kørselsleverandører.

Ligeledes ønsker aftalepartierne, at forvaltningen forud for det kommende genudbud af kommunens kørselsordninger (med forventet kontraktstart 1. august 2027) afdækker mulighederne for yderligere nedbringelse af omkostningerne på området. Vurderingerne skal foretages set i forhold til fleksibilitet og brugervenlighed, set fra borgernes perspektiv. Det samlede oplæg præsenteres for byrådet, inden rammerne for genudbuddet fastlægges.

I dette notat beskrives forvaltningens vurdering af mulighederne for at optimere kørselsområdet inden for rammerne af kommunens eksisterende kontrakter med udgangspunkt i en beskrivelse af forvaltningens igangværende og kommende tiltag på området.

Forud for det kommende genudbud af kommunens kørselsordninger vil forvaltningen udarbejde et særskilt oplæg til yderligere nedbringelse af omkostningerne på kørselsområdet, som vil blive fremsendt til politisk behandling.

Afsæt

Randers Kommunes samlede visiterede personbefordring består af en række borgerrettede kørselsordninger, herunder følgende:

- Kørsel med elever til specialklasser og specialskoler,
- Kørsel til øvrige specialtilbud,
- Kørsel til træning/genoptræning,
- Kørsel til læge/speciallæge,
- Individuel handicapkørsel.

Størstedelen af kørslen er omfattet af kommunens kontrakter på fast, visiteret personbefordring, som udføres af private vognmænd efter et EU-udbud, mens den variable del af kørslen udføres af Midttrafik.

Kommunens centrale kørselskontor koordinerer – i samarbejde med institutionerne – bestilling af kørslen, som kørselsleverandørerne herefter ruteplanlægger og udfører. Derudover sikrer kørselskontoret blandt andet betaling og controlling af fakturaer samt løbende kontraktstyring. Budget- og visiteringsansvar er fordelt på de respektive direktørområder – dog med undtagelse af kørsel til læge/speciallæge og individuel handicapkørsel, hvor visitationen i dag foretages af Kørselskontoret, mens budgettet er placeret hos henholdsvis Social & Arbejdsmarked og Udvikling, Miljø & Teknik.

I regnskab 2024 udgjorde udgifterne til visiteret personbefordring følgende:

Direktørområde/2024, mio. kr.	Regnskab	Budget (ekskl. overførsler)	Resultat
Børn & Skole	16,73	20,44	3,71
Social & Arbejdsmarked	7,14	8,46	1,32
Sundhed, Kultur & Omsorg	8,67	8,67	-
Udvikling, Miljø & Teknik	7,01	7,03	0,02
Centralt, tværgående (kørselssystem mv.)	0,46	1,81	1,34
I alt	40,01	46,41	6,39

Ovenstående regnskabstal er bruttotal, og der er således ikke medtaget indtægter fra brugerbetaling og refusioner, hverken på forbrugs- eller budgetsiden.

Der skal gøres opmærksom på, at flytningen af børnehandicapområdet fra Social & Arbejdsmarked til Børn & Skole pr. 1. januar 2025 også omfatter en flytning af en stor del af udgifterne til visiteret personbefordring, således at Børn & Skole fra og med 2025 vil have en forholdsmæssigt større andel af de samlede udgifter til området.

Som det ses af regnskabsresultatet, er økonomien på kørselsområdet grundlæggende solid, hvilket blandt andet er et resultat af, at direktørområderne løbende arbejder for at optimere på området. Som besluttet på byrådsmødet d. 17. juni 2019 beholder hver enkelt direktørområde eget overskud (men skal også omvendt selv finansiere eventuelt underskud) ved regnskabsårets afslutning.

Muligheder for optimering inden for eksisterende kontrakter

I det følgende beskrives forvaltningens vurdering af mulighederne for at optimere kørselsområdet inden for rammerne af kommunens eksisterende kontrakter med udgangspunkt i en beskrivelse af forvaltningens igangværende og kommende tiltag på området.

Det skal indledningsvist nævnes, at kørselskontoret og direktørområderne – som en del af den generelle opgaveløsning på kørselsområdet – løbende arbejder for at identificere og realisere tiltag, der kan effektivisere området. I den sammenhæng har Kørselskontoret løbende dialog med institutioner og kørselsleverandører (i form af faste statusmøder samt ad hoc dialog til håndtering af konkrete opgaver og problemstillinger).

Det skal ligeledes nævnes, at kontraktforholdene i de gældende kontrakter på området sætter en begrænsning på hvilke indsatser og tiltag, som vil kunne udløse økonomiske besparelser i indeværende kontraktperiode – herunder eksempelvis den fastlagte prismodel, som er baseret på en zonebestemt turpris baseret på km-afstand mellem afhentnings- og ankomstadressen og specifikke krav

til, hvor lang køretid en passager maksimalt må have. Således vil det eksempelvis ikke udløse en direkte økonomisk besparelse for kommunen i den indeværende kontraktperiode at arbejde for at optimere passagerers afhentnings- og ankomsttidspunkter eller skolernes ringetider eller udvide den maksimale køretid for en passager. Sådanne tiltag vil dog i indeværende kontraktperiode kunne optimere og effektivisere leverandørens kørselsplanlægning og udførelse af kørslen. Ligeledes vil sådanne tiltag kunne have en positiv indflydelse på tilbudsgivernes prissætning i forbindelse med det kommende genudbud af området – sådanne tiltag indgår derfor også i forvaltningens overvejelser og forberedelser til det ovenfor nævnte oplæg til yderligere nedbringelse af omkostningerne på kørselsområdet, som byrådet vil få forelagt forud for det kommende genudbud af kommunens kørselsordningerne.

Igangværende indsats – kørsel på specialundervisningsområdet

Med budget 2025-2028 besluttede byrådet – som led i den godkendte faglige og økonomiske handlingsplan på specialundervisningsområdet – en årlig besparelse på 1,0 mio. kr. på udgifterne til kørsel på specialundervisningsområdet.

På den baggrund har forvaltningen indledningsvist gennemført en analyse af kørselsmønstret i 2024 på specialundervisningsområdet med henblik på at reducere antallet af forgæves kørsler og for sene afbestillinger af kørsler. Rammerne for bestilling/afbestilling af kørsler er fastlagt i de indgåede kontrakter.

Analysens resultater har ledt til en række konkrete indsatser, som pt. er under implementering på skoleområdet.

Som supplement hertil har forvaltningen – som en del af Skole- og Uddannelsesudvalgets arbejdsplan – afdækket en række yderligere forhold omkring kørslen på specialundervisningsområdet, herunder blandt andet lovgivning, nuværende serviceniveauer, visitationspraksis og økonomi. Afdækningen viste blandt andet, at der er et yderligere behov for at kigge mere ned i kvaliteten og styringen af serviceniveau og bevillingspraksis på området. Resultaterne fra afdækningen blev behandlet på Skole- og Uddannelsesudvalgets møde d. 7. april 2025, hvor udvalget godkendte, at forvaltningen igangsætter *”en inddragende proces, som skal lede frem til en politisk stillingtagen til fremtidigt serviceniveau og bevillingspraksis, som i højere grad understøtter elevernes muligheder for udvikling og styrket livsduelighed”*. Forvaltningen har på den baggrund igangsat denne proces med henblik på, at Skole- og Uddannelsesudvalget i 2. halvår 2025 vil få fremlagt en sag, hvor udvalget skal tage stilling til det fremtidige serviceniveau på området.

Øvrige igangværende indsatser

Foruden ovenstående indsats på specialundervisningsområdet kan fremhæves yderligere en række igangværende tiltag til optimering inden for de eksisterende kontrakter på tværs af direktørområderne og kørselsordningerne:

- Digitalisering og forenkling af konterings- og faktureringsprocedurer mhp. effektivisering af interne, administrative arbejdsgange,
- Afdækning af mulighederne for at nedbringe omfanget af forgæves og for sent afbestilte kørsler på aktivitetscenterområdet,
- Implementering af en digital borgerportal, som giver tilmeldte borgere let adgang til at se og aflyse bestilt kørsel.

Kommende indsatser

Som led i forvaltningens afdækning af eventuelle yderligere tiltag til optimering inden for de eksisterende kørselskontrakter er derudover identificeret følgende tiltag, som forvaltningen vil arbejde videre med:

- Gentænkning af procedurer, arbejdsgange og incitamentstrukturer forbundet med visitation, bestilling og betaling af individuel handicapkørsel og lægekørsel. På disse områder er der i dag en organisatorisk adskillelse mellem budgetansvaret og bevillingsopgaven, og det vurderes, at der kan være et potentiale i at gentænke området,
- Afdækning af muligheden for at automatisere processen forbundet med opkrævning af betaling for borgere fra andre betalingskommuner, som benytter kommunens befordringsordninger,
- Afdækning af, om der kan være et potentiale ved at ændre på det nuværende snit mellem, hvornår visse typer af ad hoc-kørsel udføres af henholdsvis de faste leverandører og af kommunens medarbejdere og i kommunens egne vogne, så disse kørsler samlet set udføres mest omkostningseffektivt ud fra en helhedsbetragtning,
- Fastlæggelse af en række generelle grundprincipper for kørslen som led i forberedelserne til det kommende genudbud af visiteret personbefordring, som forventes igangsat i løbet af efteråret 2025, og som skal bidrage til at optimere og effektivere området. Grundprincipperne omfatter dels en række udbudsrelaterede forhold og overvejelser – herunder opdeling i delkontrakter, prismodel, kontraktlængde, evalueringskriterier mv. – og dels krav til leverandørerne relateret til service og kvalitet af den udførte kørsel, herunder køretider, ventetider, mv. Disse elementer vil indgå i den ovenfor nævnte afdækning af mulighederne for yderligere nedbringelse af omkostningerne på området, som byrådet har bestilt ifm. vedtagelsen af budget 2025-2028.

Videre proces

Forvaltningen vil arbejde videre med de beskrevne indsatser. Efter sommerferien igangsættes forberedelserne til det kommende genudbud af området for visiteret personbefordring. Som led i forberedelserne – og inden rammerne for genudbuddet fastlægges – vil forvaltningen afdække mulighederne for yderligere nedbringelse af udgifterne på området og præsentere et samlet oplæg for byrådet, forventet i løbet af 2. halvår 2025. Oplægget vil blive koordineret med den ovenfor nævnte særskilte sag om kørsel på specialundervisningsområdet, som forvaltningen vil præsentere for Skole- og Uddannelsesudvalget, og hvor udvalget skal tage stilling til det fremtidige serviceniveau specifikt på dette område. Forvaltningen vil derudover i sammenhæng hermed lave et lignende oplæg omkring serviceniveauer på de øvrige områder omfattet af genudbuddet – herunder aktivitetscenterkørslen på omsorgsområdet – til politisk drøftelse i de relevante fagudvalg.